

36/94

Kontrolní závěr z kontroly hospodaření Armády České republiky se svěřeným majetkem státu a prostředky státního rozpočtu

Předmětná kontrolní akce byla do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu na rok 1994 zařazena Kolegiem NKÚ pod č. 36/94. Kontrolou bylo prověřeno hospodaření s vybraným movitým a nemovitým majetkem státu, ke kterému má Armáda České republiky (dále jen „AČR“) právo hospodaření. Dále byl kontrolován soulad s právními předpisy a hospodárnost při nakládání s investičními a neinvestičními prostředky státního rozpočtu v průběhu transformace AČR, zejména s prostředky na platy a odměny za pracovní pohotovost. Kontrolováno bylo především období po roce 1992.

Byly kontrolovány:

- Ministerstvo obrany (dále jen „MO“);
- Odbor personálního řízení Generálního štábu AČR;
- Odbor pro tisk, informace a veřejné vztahy MO;
- Městská vojenská ubytovací a stavební správa Praha (dále jen „MěVUSS Praha“);
- Vojenská ubytovací a stavební správa (dále jen „VUSS“) v Brně (VUSS Brno), v Olomouci (VUSS Olomouc), v Plzni (VUSS Plzeň), v Litoměřicích (VUSS Litoměřice), v Českých Budějovicích (VUSS Č. Budějovice), v Pardubicích (VUSS Pardubice);
- Vojenský finanční úřad (dále jen „VFÚ“) č. 609 v Plzni (VFÚ 609 Plzeň), č. 605 v Praze (VFÚ 605 Praha);
- Hlavní úřad materiálně technického zabezpečení MO (dále jen „HÚ MTZ“);
- Vojenská správa budov v Praze 10 (dále jen „VSB Praha 10“);
- Ústřední tankový sklad (dále jen „ÚTS“);
- Ústřední muniční základna (dále jen „ÚMZ“);
- Vojenský opravárenský podnik 013 Horka nad Moravou (dále jen „VOP 013“);
- Vyšší doplňovací velitelství v Hradci Králové;
- Velitelství logistiky ve Staré Boleslavi;
- Velitelství 4. sboru PVO ve Staré Boleslavi;
- Velitelství brigády rychlého nasazení v Havlíčkově Brodě;
- Velitelství ženijní brigády v Litoměřicích;
- Velitelství 2. mechanizované brigády v Sušici;
- Velitelství 1. spojovací brigády v Písku-Purkraticích;
- Velitelství 5. mechanizované brigády v Písku;
- Vojenský útvar (dále jen „VÚ“) 8109 v Mostě (VÚ 8109), 4692 v Lounech (VÚ 4692), 1978 v Olomouci (VÚ 1978), 8521 v Brně (VÚ 8521), 4724 v Žatci (VÚ 4724), 1733 v Chrudimi (VÚ 1733), 8127/15 v Holýšově (VÚ 8127/15), 7690 v Příbrami (VÚ 7690), 3858 ve Slaném (VÚ 3858), 9675 v Jincích (VÚ 9675) a 8060 ve Stodu - posádka Zhůří (VÚ 8060).

Kontrolu provedly skupiny kontrolujících Odboru obrany a bezpečnosti, Odboru školství a kultury NKÚ a Oblastních odborů NKÚ v Mladé Boleslavi, Berouně, Kutné Hoře, Ústí nad Labem, Mostě, Plzni, Strakonici, Táboře, Zlíně a Olomouci v průběhu měsíců května až prosince 1994.

Z 58 kontrolních protokolů byly v osmi případech podány námitky proti protokolům, které byly vypořádány vedoucími skupin kontrolujících rozhodnutím o námitkách. Tři kontrolované osoby (MO, MěVUSS Praha a VÚ 3558) podaly proti rozhodnutí o námitkách odvolání. Odvolání byla vypořádána rozhodnutím senátu NKÚ.

Senát Úřadu (ve složení: Ing. Alexandr Růžek - předseda, JUDr. Jiří Drábek, Ing. Ladislav Zeman - členové) na svém zasedání dne 27. února 1995

s c h v á l i l usnesením č. 36/94/104

k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

A. Porušení právních předpisů při výkonu práva hospodaření s majetkem státu

A 1. Při úplatných převodech nemovitého a movitého majetku VUSS Brno, ÚTS, ÚMZ, MO a právní předchůdci HÚ MTZ porušili ustanovení § 45 odst. 1 a 2 zákona č. 92/1991 Sb., o podmínkách převodu majetku státu na jiné osoby, která mimo jiné stanoví

– ve znění účinném do 13. 8. 1993:

„Podniky nemohou mimo obvyklé hospodaření uzavírat smlouvy o převodu vlastnictví majetku, k němuž mají právo hospodaření ...“

„Výjimky z ustanovení odstavce 1 může v odůvodněných případech povolit příslušná vláda.“

– ve znění zákona č. 210/1993 Sb. účinném od 14. 8. 1993:

„Podniky nemohou uzavírat smlouvy o převodu vlastnictví majetku ..., k němuž mají právo hospodaření ...“

„Výjimky z ustanovení první věty odstavce 1 může v odůvodněných případech povolit příslušná vláda.“

Ustanovení § 45 odst. 5 zákona č. 92/1991 Sb. ve znění zákona č. 544/1992 Sb. (nabylo účinnosti od 8. prosince 1992) stanoví, že na rozpočtové a příspěvkové organizace se ustanovení odstavců 1 a 2 vztahují, jen pokud jde o úplatné převody majetku s výjimkou pozemků.

K porušení uvedených ustanovení došlo tím, že

- a) před udělením výjimky usnesením vlády ČR č. 222 ze dne 27. dubna 1994 VUSS Brno realizovalo úplatný převod objektu Augmentační sklad v Kroměříži za cenu 1 319 200 Kč kupní smlouvou ze dne 1. května 1993 (vklad práva byl zapsán v katastru nemovitostí s právními účinky vkladu ke dni 5. ledna 1994) v době, kdy ještě nebylo vydáno povolení vlády k výjimce z uvedeného ustanovení zákona;

b) před udělením výjimky usnesením vlády ČR č. 435 ze dne 11. srpna 1993

- právní předchůdci HÚ MTZ uzavřeli v období od 14. prosince 1992 do 25. června 1993 osm smluv na úplatný převod vojenského materiálu (např. letadla, výzbrojní, ženijní a výstrojní materiál) v celkové hodnotě 22 088 709 Kč;
- ÚTS uzavřel 4. srpna 1993 kupní smlouvu na odprodej náhradních dílů v hodnotě 962 095 Kč;
- ÚMZ uzavřela v období od 15. ledna do 18. května 1993 tři kupní smlouvy na odprodej surovin a výrobků v celkové hodnotě 17 546 637 Kč;
- MO uzavřelo dne 5. února 1993 kupní smlouvu na odprodej 50 ks nákladních automobilů TATRA 815 v celkové hodnotě 17 mil. Kč.

A 2. Při nakládání s příjmy z nájemného VSB Praha 10 porušila v období let 1991 a 1992 ustanovení § 4 vyhlášky č. 150/1991 Sb., o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací v působnosti federace, které mimo jiné stanoví pro rozpočtové organizace:

„Veškeré dosažené rozpočtové příjmy jsou přídělem rozpočtu zřizovatele, respektive státního rozpočtu federace a rozpočtová organizace je soustřeďuje na příslušném příjmovém rozpočtovém účtě.“

Rovněž v období let 1993 a 1994 (do doby kontroly) porušily VSB Praha 10 a VÚ 9675 obdobné ustanovení § 4 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., o hospodaření s rozpočtovými prostředky státního rozpočtu České republiky a o finančním hospodaření rozpočtových a příspěvkových organizací, které kromě jiného pro rozpočtové organizace stanoví:

„Veškeré dosažené rozpočtové příjmy v rámci svého hospodaření soustřeďuje na příslušném příjmovém rozpočtovém účtě ...“

Uvedená ustanovení byla porušena tím, že

- VSB Praha 10 v uvedeném období (až do 27. října 1994) nepoukazovala zmíněné částky nájemného z pronájmu bytů a nebytových prostor na příjmový účet státního rozpočtu. Za rok 1991 a 1992 nebylo nájemné vyčísleno a ani na příjmový účet odvedeno. Za rok 1993 zůstalo nájemné ve výši 2 393 458 Kč na účtu VSB Praha 10 a nebylo odvedeno na příjmový účet. Za rok 1994 bylo nájemné za první až třetí čtvrtletí odvedeno na příjmový účet ve výši 3 752 622 Kč teprve v říjnu roku 1994;
- VÚ 9675 v období od 1. prosince 1993 do 1. července 1994 neúčtoval přijaté nájemné v celkové výši 30 548 Kč ve prospěch příjmového rozpočtového účtu, ale naopak soustřeďoval tyto příjmy na běžném účtu u VFÚ v Příbrami a uhradil z nich výdaje v celkové výši 26 504,70 Kč.

A 3. MO při odprodeji vojenského materiálu a Velitelství 2. mechanizované brigády v Sušici při úhradě výkonů za služby porušily ustanovení

§ 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, ... aby efektivně využívala rozpočtových prostředků.“

Uvedené ustanovení bylo porušeno tím, že

- MO nezabezpečilo včasné a správné předání pokynů VÚ k přepravě vojenského materiálu určeného k odprodeji jako šrot. Podle kupní smlouvy měl náklady na dopravu hradit odběratel a velitel VÚ 7495 o této skutečnosti nebyl včas informován. Vojenský materiál (11 kusů automobilů GAZ - 66) byl přesunut od VÚ 7495 ze Zbiroha k odběrateli ve Vyškově na náklady vojenské správy ve výši 14 022 Kč;
- Velitelství 2. mechanizované brigády v Sušici v letech 1993 a 1994 (do doby kontroly) nesprávně prováděnou úhradou výkonů za služby nevýrobní povahy v oblasti výstrojní služby (např. praní prádla) vyplatilo neoprávněně celkem 11 439,90 Kč.

A 4. Při hospodaření s pronájmy nebytových prostor a pozemky MěVUSS Praha a VUSS Litoměřice porušily ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby dosahovala maximálních příjmů ...“

Uvedená ustanovení byla porušena tím, že

- MěVUSS Praha nepředložila doklad o tom, že by u dále uvedených nájmu navrhla změnu nájemného, jak to umožňovala ustanovení § 1 odst. 1 vyhlášky č. 585/1990 Sb., o cenové regulaci nájemného z nebytových prostor, a ustanovení vyhlášky č. 393/1991 Sb., o cenách staveb, pozemků, trvalých porostů, úhradách za zřízení práva osobního užívání pozemků a náhradách za dočasné užívání, ve znění pozdějších předpisů. Jednalo se o pronájem objektu na Ortenově náměstí č. 28 v Praze 7, pronájem pozemků pro garáže ve Staré Boleslavi a pronájem devíti skladových místností a dvou dílen na Starém náměstí č. 8 v Praze 6, u kterých nebyla dokonce ani nájemní smlouva uzavřena;
- VUSS Litoměřice v roce 1994 uzavřela v případě pozemků (zahradek) v k. ú. Martiněves p. č. 93 a p. č. 93/1 dodatky k nájemním smlouvám s využitím sazeb uvedených ve vyhlášce č. 393/1991 Sb., ale pozdním uplatněním této vyhlášky (do této doby byla uplatňována zrušená vyhláška č. 182/1988 Sb. s nižší sazbou za m²) došlo k rozdílu v platbách nájemného v neprospěch AČR. V případě pronájmů pozemků v oblasti Litoměřic, na kterých mají nájemci vybudované garáže, ponechala VUSS Litoměřice původně sjednané nájemné, čímž od listopadu 1991 (nabytí platnosti vyhlášky č. 393/1991 Sb.) do doby kontroly došlo v důsledku uplatnění nižší sazby, než umožňovala zmíněná vyhláška, ke snížení příjmů státního rozpočtu.

A 5. Při uzavření nájemních smluv na nebytové prostory a pozemky VUSS Plzeň a VUSS Brno po-

rušily ustanovení § 42 vyhlášky č. 205/1991 Sb., které stanoví:

„Vzájemná kompenzace příjmů a výdajů je u rozpočtové organizace přípustná jen, jde-li o dodatečnou náhradu dříve vynaložených výdajů v témže rozpočtovém roce, kterou jiný subjekt refunduje rozpočtové organizaci výdaje, které za něho rozpočtová organizace zaplatila.“

Uvedené ustanovení bylo porušeno tím, že

- VUSS Plzeň uzavřela v únoru roku 1992 nájemní smlouvu na pronájem areálu letiště v Klatovech s podmínkami, že ze stanoveného ročního nájemného ve výši 450 388 Kčs bude nájemce provádět údržbu a opravy v hodnotě 400 388 Kčs a zároveň zabezpečí případné využití letiště ze strany AČR v hodnotě 50 tis. Kčs. Tímto způsobem bylo v rozporu s uvedeným ustanovením kompenzováno celé sjednané nájemné;
- VUSS Brno uzavřela v červenci 1992 smlouvu o dočasném užívání nebytových prostor, kde bylo stanoveno roční nájemné ve výši 60 970 Kčs. V dodatku k uvedené smlouvě snižuje nájemci nájemné „o jeho plnou hodnotu na dobu, dokud se celková výše nájemného, které by jinak mělo být zaplacené ..., nevyrovná nákladům vynaloženým uživatelem na opravu objektu ve prospěch vojenské správy ...“. Tímto způsobem došlo k nepřipustné kompenzaci příjmů a výdajů.

A 6. Při hospodaření s pohledávkami státu HÚ MTZ, Velitelství 4. sboru PVO ve Staré Boleslavi, VÚ 1978, VÚ 1733, VUSS Plzeň, VUSS Č. Budějovice, VUSS Pardubice, VFÚ 605 Praha, VUSS Brno, VUSS Litoměřice, MěVUSS Praha a VUSS Olomouc porušily ustanovení § 73 odst. 1 zákona č. 109/1964 Sb., Hospodářský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (viz ustanovení § 761 odst. 1 zákona č. 513/1991 Sb., Obchodní zákoník), které stanoví:

„Organizace, která vykonává právo hospodaření s pohledávkou státu, je povinna pečovat o to, aby všechny povinnosti dlužníka byly včas a řádně splněny, popřípadě, aby pohledávka státu byla včas uplatněna u příslušných orgánů a aby rozhodnutí těchto orgánů byla včas vykonána.“

Jmenované kontrolované osoby porušily rovněž ustanovení § 15 odst. 2 vyhlášky č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, které stanoví:

„Je-li dlužník v prodlení s placením dluhu, je organizace povinna vyúčtovat a vymáhat stanovené úroky z prodlení nebo stanovený poplatek z prodlení, pokud není stanoveno právním předpisem jinak.“

Uvedená ustanovení byla porušena tím, že

- HÚ MTZ v záležitosti prodeje objektu kasáren Jaslo v Přerově nepředložil doklad o úhradě smluvní pokuty za čtyřicetidenní prodlení ve výši 248 tis. Kč. Do

doby kontroly nevyžádal pohledávku u zemědělského družstva ve výši 1,45 mil. Kč a u čtyř obchodních případů nevyžádal poplatek z prodlení v celkové výši 116 576 Kč;

- Velitelství 4. sboru PVO ve Staré Boleslavi v období od 4. února 1993 do doby kontroly nezabezpečilo při prodeji znečištěného leteckého petroleje včas splacení pohledávek ve výši 2 453 951,70 Kč a nevystavilo penalizační faktury na celkem 87 111 Kč;
- VÚ 1978 nevyžádal poplatky z prodlení ve výši 9 885 Kč;
- VÚ 1733 nevyžádal poplatky z prodlení ve výši 3 021 Kč;
- VUSS Plzeň ve věci prodeje objektu Štěnovický Borek vystavila penalizační fakturu ve výši 748 250 Kč opožděně. Cena byla kupujícím splacena 18. března 1994 (splatnost byla k 7. lednu 1993), tj. s prodlením 438 dnů, ale penalizační faktura byla vystavena až 16. listopadu 1994;
- VUSS Č. Budějovice neuplatnila vůči dodavateli tří stavebních objektů sankce uvedené ve smlouvě o dílo, tj. smluvní pokutu ve výši 1 % z ceny díla za každý měsíc prodlení, tedy nejméně ve výši 60 tis. Kč;
- VUSS Plzeň do doby kontroly nevyžádala nájemné z roku 1993 za objekt cvičiště v k. ú. Jenišov ve výši 86 864 Kč, nájemné z roku 1994 za objekt v lokalitě Kašperské Hory ve výši 31 046,50 Kč, nepředepsala smluvní pokutu ve výši 2 965,20 Kč za opožděné placení nájemného, nevyžádala dlužnou částku za pronájem skladových ploch ve výši 8 557,50 Kč a nepředepsala smluvní pokutu ve výši 3 445,67 Kč za opožděnou platbu nájemného v roce 1994;
- VUSS Pardubice v pěti případech v období od února 1993 do doby kontroly nevyžádala možnost penalizace nájemců za opakující se pozdní úhrady plateb nájemného (prodlení činilo 81 až 265 dní), u dlužníků neurgovala včasné plnění jejich povinností;
- VFÚ 605 Praha nevyžádal v 18 zjištěných případech za období roku 1994 nájemné a poplatky z prodlení u objektů, které převzal od MěVUSS Praha (MěVUSS Praha uzavírala v r. 1994 už jen nájemní smlouvy, ale úhrady nájemného sledoval VFÚ 605 Praha). Např.: Nájemce kuchyňského bloku a pozemků na Božím Daru dlužil nájemné v celkové výši 177 020 Kč, nájemce 19 m² v Domě armády v Praze dlužil za 1. pololetí 26 523,50 Kč a nebylo uplatněno penále ve výši 2 460 Kč, jiný nájemce 187 m² v témže Domě armády dlužil zase 28 050 Kč a dále penále ve výši 852 Kč, nájemce zdravotního zařízení v Ústřední vojenské nemocnici v Praze dlužil 161 753 Kč a ani v tomto případě nebylo uplatněno penále ve výši 6 770 Kč;
- VUSS Brno nevyžádala za období od roku 1992 do doby kontroly nájemné a poplatky z prodlení z nájemních smluv v 11 zjištěných případech. Např.: Nájemce nebytových prostor podle smlouvy č. 0626/03-02/10-P nezaplatil nájemné ve výši 19 439 Kč a k datu kontroly nebyl vymáhán poplatek z prodlení ve výši 1 233 Kč, u nájemce nebytových prostor (0601/35-22/22-P) nebyl vymáhán poplatek z prodlení ve výši 30 591,80 Kč, nájemce nebytových prostor (0612/03-75/58-P) dlužil

- nájemné ve výši 186 352 Kč a k datu kontroly nebyl vymáhán poplatek z prodlení ve výši 20 711,90 Kč;
- VUSS Litoměřice nevybíhala nájemné a poplatky z prodlení u objektů, na které uzavřela nájemní smlouvy. Nájemce 37 m² nebytových prostor v roce 1993 dlužil 2 929 Kč. Nájemce nebytových prostor (podle smlouvy 0134/01-35/03-P) dlužil za pozdní platby nájemného v letech 1992 a 1993 smluvní pokutu (100 Kč za každý den prodlení) celkem 47 500 Kč;
 - MěVUSS Praha nevybíhala nájemné a poplatky z prodlení u objektů, na které uzavřela nájemní smlouvy (v šesti případech). Např.: Nájemce 72 m² prodejní plochy platil v letech 1992 a 1993 nájemné opožděně a do doby kontroly nebyl vymáhán poplatek z prodlení ve výši 2 713 Kč z dlužné částky 14 400 Kč, nájemce 200 m² skladových ploch platil v letech 1991 a 1993 nájemné opožděně a do doby kontroly nebyl vymáhán poplatek z prodlení z částky 43 tis. Kč v celkové výši 1 050 Kč. Kromě toho v případě pronájmu (podle smlouvy č. 01.35.p 80) neuplatnila v letech 1992 a 1993 řádně nároky na úhradu za užívání prostor strojovny a technologického zařízení a 37 m² nebytových prostor v celkové výši 15 117 Kč;
 - VUSS Olomouc nevybíhala nedoplatky nájemného za pronájem nebytových prostor a pozemků za období od roku 1992 až do června 1994 v celkové výši 1 675 063 Kč. Kromě toho byly zjištěny nedoplatky za odebranou energii ve výši 198 845 Kč. Tyto nedoplatky jsou vyčísleny od 1. dubna 1994, kdy byla v Olomouci zřízena samostatná VUSS (dříve detašované pracoviště VUSS Brno). Upomínky byly zaslány jen v ojedinělých případech.

A 7. Při vedení evidence majetku HÚ MTZ, ÚMZ, Velitelství 5. mechanizované brigády v Písku, VUSS Pardubice, MěVUSS Praha a VUSS Č. Budějovice porušily ustanovení § 6 písm. a) vyhlášky č. 119/1988 Sb., o hospodaření s národním majetkem, které mimo jiné stanoví:

„Organizace jsou povinny hospodařit s národním majetkem s péčí řádného hospodáře. Jsou povinny zejména:

- a) národní majetek zjistit, sepsat, ocenit, pokud není stanoveno jinak, a vést v předepsané evidenci podle zvláštních předpisů, ...“*

Uvedené ustanovení bylo porušeno tím, že

- HÚ MTZ a jeho právní předchůdci a ÚMZ nezabezpečili, aby spisová dokumentace kontrolovaných závazkových vztahů (nakládání s majetkem) byla vedena podle pravidel, především podle ustanovení služebního předpisu Adm 1-1;
- Velitelství 5. mechanizované brigády v Písku nevedlo řádně evidenci majetku. Byl zjištěn nesoulad mezi výrobními čísly 5 ks automobilové techniky určené k odprodeji a čísly uvedenými v provozní dokumentaci a neúplnost dokumentace;
- VUSS Pardubice nevedla řádně evidenci majetku (v evidenci smluv o nájmu chyběla nájemní smlouva se spol. s r. o. PEGAS);

- MěVUSS Praha nevedla řádně evidenci majetku (v evidenci smluv o nájmu chybělo celkem 39 smluv);
- VUSS Č. Budějovice nevedla řádně evidenci majetku (v evidenci smluv o nájmu chyběly smlouvy č. 167 a 168).

A 8. Při hospodaření se svěřeným státním majetkem VUSS Plzeň, Velitelství 2. mechanizované brigády v Sušici, VÚ 8060 a VUSS Litoměřice porušily ustanovení § 6 písm. d) vyhlášky č. 119/1988 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Organizace jsou povinny hospodařit s národním majetkem s péčí řádného hospodáře. Jsou povinny zejména: ...

- d) chránit národní majetek před rozkrádáním, poškozováním, zničením, ztrátou nebo zneužíváním, ...“*

Uvedené ustanovení bylo porušeno tím, že

- VUSS Plzeň nezabránila, aby sportovní hřiště u Posádkového domu armády v Domažlicích o výměře 5 500 m², ke kterému měla právo hospodaření, bylo devastováno, a to jak plochy na kopanou, tak prostor pro skok do dálky (byl zaplevelen) a prostor pro diváky (nebyl udržován). Objekt MS Podlesí a objekt v Lešetovicích v celkové evidenční hodnotě 27 954 710 Kč nebyly sřeženy. Rovněž nezabránila poškozování kasáren pod Černou věží v Klatovech;
- Velitelství 2. mechanizované brigády v Sušici nezabezpečilo proti rozkrádání a poškozování objekty Poledník, kasárna Pod Kalichem a cvičiště v Obyčcích;
- VÚ 8060 nezajistil od srpna 1994 ochranu objektu kasáren (evidenční hodnota 21 337 727 Kč), bojového stanoviště (3 684 256 Kč) a finských domků (4 350 941 Kč). Kontrola zjistila porušení elektroinstalace a celkové poškozování objektů (odstranění zařízení předmetů, promáčení pláště a zdiva, vytlučená okna, opadaná omítka, poškozovaná střešní krytina atp.);
- VUSS Litoměřice nezabezpečila ochranu objektu stavby prádelny, koupelen a kotelny v Bohosudově. K 17. 10. 1994 činila investice částku 20 748 052 Kč.

A 9. Při převodu pozemků ve vlastnictví státu porušili HÚ MTZ a jeho právní předchůdci ustanovení § 14 odst. 8 písm. a) až f) vyhlášky č. 119/1988 Sb., kterými je taxativně vymezeno, kdy je převod vlastnictví k pozemkům (s výjimkou zemědělské půdy a lesních pozemků) možný.

Uvedené ustanovení byla porušena tím, že HÚ MTZ a jeho právní předchůdci realizovali převod vlastnictví k pozemkům ve 26 případech, kdy podmínky převáděných pozemků neodpovídaly žádným z podmínek uvedených ve zmíněných ustanoveních pod písm. a) až f). Kromě toho až do 22. července 1994 nebylo příslušné ministerstvo financí (do konce roku 1992 Federální ministerstvo financí - dále jen „FMF“, od roku 1993 Ministerstvo financí - dále jen „MF“) požádáno o udělení výjimky podle § 35 citované vyhlášky. Tepr-

ve dodatečně (22. a 27. července 1994) byly ke 13 případům z uváděných 26 převodů vyžádány výjimky MF, které však nebyly do doby ukončení kontroly uděleny.

A 10. Při pronájmu nebytových prostor VÚ 9675, VUSS Litoměřice a MěVUSS Praha porušily ustanovení § 3 odst. 1, 2, a 3 zákona č. 116/1990 Sb., o nájmu a podnájmu nebytových prostor, která mimo jiné stanoví:

„Pronajímatel může nebytový prostor přenechat k užívání jinému (dále jen 'nájemce') smlouvou o nájmu (dále jen 'smlouva').“

„Místnosti určené k provozování obchodu a služeb lze pronajímat jen po předchozím souhlasu národního výboru.“

„Smlouva musí mít písemnou formu a musí obsahovat předmět a účel nájmu, výši a splatnost nájemného a způsob jeho platby, ...“

Uvedená ustanovení byla porušena tím, že

- VÚ 9675 uzavřel smlouvu o pronájmu nebytového prostoru v Posádkovém domě armády v Jincích k umístění a provozování hracích automatů, aniž by ve smlouvě stanovil termín splatnosti a způsob platby nájemného;
- VUSS Litoměřice předala k 1. červenci 1993 nájemci k užívání nebytový prostor v budově Okresní vojenské správy v Mladé Boleslavi (dále jen „OVS“), avšak písemnou nájemní smlouvu s ním neuzavřela. Kromě toho bez předchozího souhlasu národního výboru (tj. - v roce 1992 - městského úřadu) pronajala nebytové prostory v budově OVS (364,6 m²) k provozování služeb;
- MěVUSS Praha přenechala nájemcům k užívání nebytové prostory v budově OVS bez písemné smlouvy po dobu jednoho, resp. 11 měsíců. V budově na Starém náměstí č. 8 v Praze 6 pak dokonce 38 měsíců (do doby kontroly). Kromě toho neprovedla prodloužení smluv o nájmu nebytových prostor v posádce Babice a v ulici Tychonova č. 1 v Praze 6. V obou případech tento stav trval 16 měsíců (do doby kontroly).

A 11. Při uzavírání nájemních a kupních smluv právní předchůdci HÚ MTZ, MěVUSS Praha a VUSS Litoměřice porušili ustanovení § 43 zákona č. 40/1964 Sb., Občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, které stanoví:
Účastníci jsou povinni dbát, aby při úpravě smluvních vztahů bylo odstraněno vše, co by mohlo vést ke vzniku rozporů.“

Uvedené ustanovení bylo porušeno tím, že

- právní předchůdci HÚ MTZ uzavřeli v roce 1992 nájemní smlouvu na objekt cvičiště v k. ú. Karlovy Vary, ve které obchodní název nájemce (bytové stavební družstvo) neodpovídá zápisu v obchodním rejstříku (stavební družstvo). V roce 1993 pak uzavřeli na též objekt kupní smlouvu, ve které uvedené identifikační číslo organizace (IČO) neodpovídalo číslu uvedenému v zápisu obchodního rejstříku;

- MěVUSS Praha (a VUSS Litoměřice po předání správy majetku) ve třech případech nájemních smluv, uzavřených v roce 1992, nezajistila doplnění podpisu smluvní strany (nájemce);
- VUSS Litoměřice ve čtyřech případech dodatků nájemních smluv, uzavřených v roce 1994, nezajistila doplnění podpisu smluvní strany (nájemce).

A 12. Při hospodaření s nemovitostí „kasárna pod Černou věží“ v Klatovech, která je v seznamu kulturních památek vedena pod rejstříkovým číslem 2663 jako kulturní památka II. kategorie, porušila VUSS Plzeň ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění zákona č. 242/1992 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Povinnost pečovat o zachování kulturní památky, udržovat kulturní památku v dobrém stavu a chránit ji před ohrožením, poškozením, znehodnocením nebo odcizením má také ten, kdo kulturní památku užívá nebo ji má u sebe; ...“

Uvedené ustanovení porušila VUSS Plzeň tím, že nezajistila, aby objekty bývalé jezuitské koleje a semináře včetně bývalé kaple se štukovou výzdobou byly udržovány v řádném stavu. Znalecký posudek na objekt „kasárna pod Černou věží“ uvádí hodnotu nemovitosti ve výši 11 613 838,24 Kč a souhrnně konstatuje, že interiér utrpěl užíváním armádou. Ve vyjádření Památkového ústavu je uvedeno: *„Celkově lze konstatovat, že objekt takového historického významu i dominantního postavení pro město Klatovy, jakým bezesporu areál bývalé jezuitské koleje vždy byl a je, je stávajícím způsobem využívání zcela zdevastován a z hlediska zájmů a požadavků státní památkové péče i nenávratně poškozen.“*

A 13. Při úplatném převodu vlastnictví části Tereziánských kasáren v Domažlicích, které jsou v seznamu kulturních památek vedeny pod rejstříkovým číslem 2019 jako kulturní památka II. kategorie, porušila VUSS Plzeň ustanovení § 13 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Vlastník kulturní památky je povinen v případě zamýšleného prodeje (úplatného převodu vlastnictví) kulturní památku ji přednostně písemně nabídnout ke koupi ...; jde-li o nemovitou kulturní památku okresnímu úřadu příslušnému podle místa, kde nemovitost je.“

Uvedené ustanovení VUSS Plzeň porušila tím, že před uskutečněním prodeje nemovitosti nesplnila nabídkovou povinnost.

B. Porušení právních předpisů při nakládání s investičními prostředky

B 1. Při financování investiční výstavby VUSS Brno a VUSS Plzeň porušily ustanovení § 12 odst. 1

zákona č. 563/1990 Sb., o rozpočtových pravidlech federace, které mimo jiné stanoví:

„Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze do konce rozpočtového roku ...“

VUSS Brno a VUSS Č. Budějovice porušily ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., o pravidlech hospodaření s rozpočtovými prostředky České republiky a obcí v České republice (rozpočtová pravidla republiky), které mimo jiné stanoví:

„Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze v příslušném rozpočtovém roce ...“,

a ustanovení § 40 odst. 1 vyhlášky č. 205/1991 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Rozpočtová organizace je oprávněna ... poskytovat zálohy ... Tyto zálohy se vyúčtují po ukončení období, na něž jsou poskytnuty, nejpozději však ke konci roku.“

Uvedená ustanovení byla porušena tím, že

- VUSS Brno hradila práce provedené v r. 1991 na výstavbě 91 bytových jednotek v Kamanově ulici v Brně z rozpočtových prostředků roku 1992 ve výši 6 022 878 Kčs. Dále rozpočtovými prostředky roku 1992 hradila částkou 329 856 Kčs výstavbu i v roce 1993. Rozpočtovými prostředky roku 1993 ve výši 8 501 781 Kč hradila výstavbu prováděnou až v roce 1994. V souvislosti s hrazením rekonstrukce jídelního bloku Žižkových kasáren v Kroměříži převedla VUSS Brno prostředky rozpočtu roku 1993 ve výši 919 282 Kč do roku 1994 a až 8. února 1994 jimi uhradila faktury předložené dodavatelem už v prosinci 1993;
- VUSS Plzeň hradila práce ukončené až v roce 1993 ve výši 750 tis. Kčs již v prosinci 1992;
- VUSS Č. Budějovice při hrazení investiční akce teplofikace kasáren v Písku vyplatila v roce 1994 zálohu dodavateli ve výši 2 170 645 Kč z nevyčerpaných rozpočtových prostředků roku 1993.

B 2. Při vyplacení záloh dodavatelům v roce 1992 MěVUSS Praha a VUSS Brno porušily ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 563/1990 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Dotace ze státního rozpočtu federace se poskytují účelově na konkrétní akce nebo na předem stanovené okruhy potřeb, za podmínek stanovených zásadami dotační politiky ...“

V souladu s tímto ustanovením a k jeho provedení vydalo FMF pod č. j. I/5-13 646/91 Prováděcí pokyny k realizaci systému účasti státního rozpočtu na financování veřejných investic organizací v působnosti federace a tyto zaslalo Federálnímu ministerstvu obrany dopisem č. j. I/5-13 965/1991. Součástí těchto pokynů je příloha č. 1 Zásady účasti státního rozpočtu federace na financování veřejných investic (dále jen „Zásady“). V čl. V. Zásad se mimo jiné stanoví:

„Zálohy investičním dodavatelům lze z prostředků státních rozpočtů poskytovat ...“

Před zahájením výstavby po uzavření hospodářské smlouvy maximálně do výše 10 % z celkové výše investičních nákladů stavby, jejímž investorem je rozpočtová organizace ...“

Uvedená ustanovení byla porušena tím, že

- MěVUSS Praha poskytla zálohu na stavbu kuchyňského bloku Juliska před zahájením výstavby ve výši 10 mil. Kčs, tj. 42,4 % z investičních nákladů ve výši 23,6 mil. Kč;
- VUSS Brno poskytla zálohu na rekonstrukci jídelního bloku Žižkových kasáren v Kroměříži před zahájením výstavby ve výši 400 tis. Kčs, tj. 17,6 % z investičních nákladů ve výši 2 268 844 Kčs.

B 3. Při vyplacení záloh v roce 1993 MěVUSS Praha, VUSS Litoměřice, VUSS Brno a VUSS Č. Budějovice porušily ustanovení § 5 odst. 2 zákona č. 576/1990 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Na konkrétní akce nebo předem stanovené okruhy potřeb se poskytují účelové dotace, a to za podmínek stanovených zásadami dotační politiky.“

V souladu s tímto ustanovením a k jeho provedení vydalo MF ČR Postup pro realizaci systému účasti státního rozpočtu na financování investic v působnosti České republiky pod č. j. 113/39 466/91 (dále jen „Postup“) a tento zaslalo MO dopisem č. j. 113/18 572/93. Součástí tohoto Postupu je příloha č. 1 Zásady dotační politiky České republiky. V čl. V. Zásad se stanoví:

„Na investiční výstavbě s účastí prostředků státního rozpočtu mohou rozpočtové, příspěvkové a hospodářské organizace poskytnout zálohy dodavatelům a to do výše 10 % z ročního objemu, na který bude v tomtéž roce vystavena faktura (i dílčí), či provedené práce nebo popř. způsobem úhrady stanoveným dle smluvních vztahů (po nabytí účinnosti obchodního zákoníku).“

Uvedená ustanovení byla porušena tím, že

- MěVUSS Praha poskytla zálohu na stavbu kuchyňského bloku Juliska ve výši 10 mil Kč, tj. 100 % z ročního objemu finančních prostředků přidělených pro rok 1993;
- VUSS Litoměřice poskytla zálohu na stavební práce protizáplavových opatření u objektu Dolní Krupá ve výši 1 mil Kč, tj. 21,6 % z ročního objemu finančních prostředků pro rok 1993. Rovněž poskytla zálohy na opravu fasády dvorního traktu budovy sídla VUSS včetně klempířských prací v celkové výši 1 024 360 Kč, tj. 48,9 % z celkové smluvní ceny;
- VUSS Brno poskytla zálohu na výstavbu 91 bytových jednotek v Brně, Kamanově ulici, v celkové výši 19 442 000 Kč, což bylo víc, než činil roční objem prací, na které vystavil dodavatel fakturu ve výši 11 270 075 Kč;

– VUSS Č. Budějovice poskytla zálohu na investiční akci „Tábor-Klokoty, II. stavba“ ve výši 5,08 mil. Kč, tj. 37,8 % z celkových fakturovaných dodávek v roce 1993. V květnu 1994, kdy již platily nové Zásady pro poskytování a čerpání prostředků státního rozpočtu pro pořízování investičního majetku, vydané MF pod č. j. 112/13 462/1994, které v čl. 2 odst. 4 mimo jiné stanoví:

„Při pořízování investičního majetku s účastí investičních výdajů státního rozpočtu mohou právnické a fyzické osoby poskytovat zálohy zhotovitelům díla (podle § 546 zák. č. 513/91 Sb., Obchodní zákoník), a to do výše 10 % z objemu investičních výdajů stanovených pro každý rok výstavby.“

poskytla VUSS Č. Budějovice zálohu ve výši 4 mil. Kč, tj. 23,5 % objemu investičních výdajů pro rok 1994.

B 4. Při výkonu investorské činnosti hrazené z rozpočtových prostředků Federální ministerstvo obrany (dále jen „FMO“), VUSS Brno, MěVUSS Praha, VUSS Pardubice, VUSS Litoměřice, VUSS Č. Budějovice a VUSS Plzeň porušily ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 526/1990 Sb., o cenách, které stanoví:

„Rozhodnutí cenových orgánů a místních orgánů podle tohoto zákona jsou závazná pro okruh adresátů, který je v nich vymezen.“

V oblasti investorské činnosti cenové orgány stanoví způsob regulace cen podle ustanovení § 4 odst. 1 písm. b) tohoto zákona usměrňováním vývoje cen v návaznosti na věcné podmínky (dále jen „věcné usměrňování cen“). Věcné usměrňování cen spočívá podle ustanovení § 6 odst. 1 písm. c) tohoto zákona ve stanovení podmínek cenovými orgány pro sjednání cen, které jsou dány závazným postupem při tvorbě ceny. Závazný postup a seznam zboží s regulovanými cenami jsou uveřejňovány cenovými orgány v Cenovém věstníku jako Výměry FMF, MF ČR a MF SR (do roku 1992) nebo Výměry MF (po roce 1992).

K tomu bylo kontrolou zjištěno:

a) Uvedené ustanovení porušila VUSS Brno tím, že v roce 1991 při uzavírání hospodářské smlouvy na výstavbu 91 bytových jednotek v Kamanově ulici v Brně sjednala cenu prací a dodávek v rozporu s ustanovením položky 18 písm. a) Výměru FMF, MF ČR a MF SR č. 01/91, které stanoví:

„Stavby, stavební objekty, provozní soubory, stavební a montážní práce, dodávky strojů a zařízení a projektové práce.

Pro účely regulace cen platí:

a) ceny podle smluv uzavřených od 1. ledna 1991 financovaných za účasti rozpočtu federace, republik nebo místních orgánů se sjednávají na podkladě vyhodnocení soutěže vypsane zadavatelem (kupujícím), který je povinen vyzvat k soutěži nejméně tři dodavatele; ...“

VUSS Brno nevyzvala k soutěži a smlouvu uzavřela s dodavatelem, který nebyl vybrán v soutěži, a sjednala s ním cenu ve výši 31 694 600 Kč.

b) Uvedené ustanovení bylo dále porušeno tím, že MěVUSS Praha, VUSS Pardubice, VUSS Litoměřice a VUSS Č. Budějovice sjednaly ve smlouvách cenu v rozporu s ustanovením části II. položky 9 [respektive 11] písm. B Výměrů MF ČR č. 01/93 a 01/94 [resp. Výměru FMF, MF ČR a MF SR č. 01/92] (dále jen „Výměry“), které ve všech uvedených Výměrech stanoví:

„Stavby, stavební objekty, provozní soubory, stavební a montážní práce, dodávky strojů a zařízení a projektové práce financované za účasti státního rozpočtu [rozpočtu federace a republik] a za účasti prostředků poskytnutých z tohoto rozpočtu místním úřadům nebo z dalších prostředků státu [a za účasti prostředků poskytnutých z těchto rozpočtů místním orgánům]. Pro účely regulace cen platí: ...

B. ceny podle smluv uzavřených od 1. září 1991 se sjednávají na podkladě vyhodnocení soutěže podle Zadávacího řádu staveb vydaného FMH, MP ČR a MVS SR ze dne 24. 7. 1991 (dále jen 'ZŘS'), který je pro účely regulace cen podle tohoto písmene závazný (Cenový věstník, částka 40-42/1991), ...“

– MěVUSS Praha uzavřela v letech 1992 a 1993 smlouvy na dodávky stavebních prací na výstavbu lůžkového bloku chirurgie v Ústřední vojenské nemocnici v Praze s dodavatelem bez vypsání soutěže podle ZŘS. Celkový objem smlouvených cen činil 96 936 238,50 Kč;

– VUSS Pardubice uzavřela v letech 1993 a 1994 smlouvy na provedení projektových prací ve výši 362 933 Kč bez vypsání soutěže podle ZŘS;

– VUSS Litoměřice v únoru 1993 uzavřela smlouvu na provedení stavebních, instalatérských, malířských a lakýrnických prací budovy ve výši 92 tis. Kč bez vypsání soutěže podle ZŘS. V březnu 1993 uzavřela smlouvu na opravu fasády dvorního traktu budovy a na provedení klempířských prací na tomto objektu v ceně 1 796 694,90 Kč rovněž bez vypsání soutěže podle ZŘS;

– VUSS Č. Budějovice uzavřela v letech 1993 a 1994 smlouvy na výstavbu skladů, trenažerů, garáží, psince, sociálního zařízení a šaten na stadionu apod. v celkové výši 4 889 425 Kč, bez vypsání soutěže podle ZŘS.

c) Uvedené ustanovení bylo dále porušeno tím, že FMO v dubnu 1992 udělilo souhlas se sjednáním stavby kuchyňského bloku Juliska z volné ruky, aniž by se v uvedeném případě jednalo o práce zmíněné v ustanovení části II. odst. 3 položky 11 písm. B Výměru č. 01/92. Výměr připouští zadání z volné ruky, tj. bez výběru ve veřejné soutěži nebo užší soutěži, jen v případě prací, které zabrání ohrožení na životech, dalším škodám a zajistí bezpečnost regionu, a případně dodatečných prací, kterými nedochází u zakázky ke kapacitnímu růstu. Souhlas FMO tedy umožnil, aby MěVUSS Praha uzavřela

smlouvu (v červenci 1992) s cenou, která nebyla sjednána na základě vyhodnocení ZRS;

- VUSS Brno uzavřela 18. září 1991 smlouvu na rekonstrukci jídelního bloku v Žižkových kasárnách v Kroměříži v ceně 8,5 mil. Kčs bez výběrového řízení a jen na základě zadání z volné ruky, aniž by k tomu měla v té době souhlas orgánu poskytujícího finanční prostředky, jak to požaduje ustanovení odst. 2 položky 18 písm. B Výměru č. 012/91. Souhlas k zadání stavby z volné ruky udělilo FMO dne 13. listopadu 1991;
- VUSS Litoměřice v roce 1993 zadala opravu střechy budovy v ceně 60 609,68 Kč z volné ruky bez souhlasu orgánu poskytujícího finanční prostředky, jak to požaduje ustanovení části II. odst. 2 položky 9 písm. B Výměru č. 01/93.

d) Uvedené ustanovení porušila VUSS Plzeň tím, že vyhlásila v únoru 1993 užší soutěž na rekonstrukci objektu v Jincích se souhlasem orgánu poskytujícího finanční prostředky, ale v rozporu s ustanovením části II. odst. 2 položky 9 písm. B Výměru č. 01/93 při tom neuvedla lhůtu, do které bylo nutno účast v užší soutěži potvrdit. Do soutěže se přihlásil jen jeden účastník a VUSS Plzeň s ním uzavřela smlouvu (s cenou ve výši 1 997 481 Kč), což bylo v rozporu s ustanovením části II. odst. 7 položky 9 písm. B Výměru č. 01/93, podle kterého, pokud nepotvrdí svou účast minimálně dva z vyzvaných uchazečů, je nutno soutěž odvolat a vyzvat uchazeče k účasti v nové soutěži.

B 5. Při hospodaření s investičními prostředky porušily FMO, MO, MěVUSS Praha, VUSS Brno a VUSS Plzeň ustanovení § 25 odst. 2 zákona č. 563/1990 Sb. (do roku 1992), které mimo jiné stanoví:

„Rozpočtové a příspěvkové organizace jsou povinny dbát, aby ... plnily určené úkoly. Rozpočtové výdaje mohou organizace používat jen k určeným účelům, hospodárně a efektivně ...“,

a ustanovení § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb. (po roce 1992), které mimo jiné stanoví:

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky je povinna při plnění rozpočtu dbát, aby ... plnila úkoly hrazené ze státního rozpočtu republiky nejhospodárnějším způsobem a aby efektivně využívala rozpočtových prostředků.“

Uvedená ustanovení byla porušena tím, že

- FMO a později MO nesoustřeďovaly prostředky na dokončení staveb v plánovaných termínech, připouštěly zahajování nových staveb bez dostatečné finanční zajištěnosti, takže docházelo nejen k prodlužování termínů dokončení stavebních akcí, ale i k růstu nákladů na tyto stavby a ke vzniku škod. Neplnění uložených úkolů a nevhodné nakládání s rozpočtovými prostředky v této oblasti lze konkrétně dokumentovat na základě dále uvedených příkladů.

Stavba lůžkového bloku chirurgie v Ústřední vojenské nemocnici v Praze (dále jen „ÚVN“), byla zahájena v roce 1985 formou „výstavby prováděné vojsky“ s rozpočtovými náklady stavby ve výši asi 170 mil. Kčs. Investorem akce byla původně VSUS Praha, od 1. listopadu 1992 MěVUSS Praha a od 1. června 1994 ÚVN. V období výstavby došlo k neodbornému provedení prací a následným škodám. Došlo rovněž k posunutí termínu dokončení stavby (původní termín byl rok 1989). V průběhu roku 1992 byla výstavba některých objektů zadána novým dodavatelským firmám. K 31. prosinci 1993 bylo na akci dle statistické evidence MěVUSS Praha vyčerpáno 204,5 mil. Kč. Podle výsledků šetření Inspekce ubytovací a stavební služby MO ČR v Pardubicích (dále jen „Inspekce“) z července 1994 činí potřeba finančních prostředků na dokončení stavby asi 163 mil. Kč v cenové úrovni roku 1994. Náklady na odstranění způsobených škod odhadla Inspekce na asi 50 mil. Kč. Ve smlouvě o dílo z roku 1992 se objednatel MěVUSS Praha zavázal za provedení díla zaplatit zhotoviteli celkovou smluvní dohodnutou cenu. V odstavci 2 se objednatel a zhotovitel zavázali, že dojde-li v průběhu provádění díla k takovému pohybu cen základních vstupů, v jehož důsledku by se cena zvýšila o více než 5 %, uzavřou k této smlouvě dodatek o ceně, který bude změny cen vstupů respektovat. V žádném ze dvou dodatků ke smlouvě nebyla cena za dílo změněna. Přesto byla zaplacená konečná faktura na vyšší částku, než byla původně sjednaná cena.

Investiční akce „Teplofikace - Písek“ zahrnovala provedení teplofikace Otavských kasáren, Žižkových kasáren I a Žižkových kasáren II. VUSS Č. Budějovice byly v letech 1988 - 1991 poskytnuty investiční prostředky na tuto investiční akci ve výši 27 503 000 Kčs. V roce 1992 byl limit stanoven ve výši 7 600 000 Kčs; ve skutečnosti bylo vyčerpáno 8 128 454 Kčs. Navýšení investičních prostředků o 528 454 Kčs nebylo povoleno úpravou limitu na uvedenou akci. V roce 1993 byl limit stanoven ve výši 7 928 000 Kč, ve skutečnosti bylo čerpáno 9 449 999 Kč. Navýšení investičních prostředků o 1 521 999 Kč nebylo rovněž povoleno úpravou limitu. V současné době není investiční akce „Teplofikace - Písek“ dokončena. Časový harmonogram nebyl dodržen (plánované dokončení bylo stanoveno stavebním povolením v termínu 10/91). Rozpočtové náklady byly schváleny ve výši 44,29 mil. Kč, ve skutečnosti bylo ke dni 31. 8. 1994 vyčerpáno 47 358 063 Kč.

Na výstavbu 91 bytových jednotek v Kamanově ulici v Brně byla uzavřena hospodářská smlouva mezi KVUS Brno a Vojenskými stavbami, s. p., odštěpný závod Brno, dne 14. března 1991. Ve smlouvě je uveden termín zahájení 3/91, ukončení 11/92. Cena prací byla stanovena na základě rozpočtu na částku 31 694 600 Kč. Ke smlouvě bylo zpracováno celkem 16 dodatků, které postupně zvyšují sjednanou cenu prací s ohledem na nárůst cen stavebních materiálů a rozšíření rozsahu stavby o protihlukovou stěnu, mění termín dokončení stavby (v době kontroly nedokon-

čena) a stanoví podmínky poskytování záloh. Konečná výše rozpočtu stavby je dle těchto dodatků stanovena ve výši 50 137 859 Kč.

Investiční akce „Tábor-Klokoty, II. stavba“ byla projektem schválena v srpnu 1986 s celkovými rozpočtovými náklady ve výši 76 403 000 Kčs a s dobou realizace 57 měsíců, tj. do května 1991. V roce 1990 byly rozpočtové náklady stavby přepočteny na cenovou úroveň roku 1990 a činily již 83 787 000 Kčs. Dle údajů předložených investorem stavby, tj. VUSS Č. Budějovice, činily vynaložené náklady od jejího počátku do současnosti 100 704 744 Kč, což představuje nárůst o 30 %;

- VUSS Brno poskytla dodavateli rekonstrukce jídelního bloku Žižkových kasáren v Kroměříži v roce 1992 zálohu ve výši 400 tis. Kčs. Nezahrnula ji však do konečného vyúčtování, čímž vyplatila dodavateli vyšší cenu, než byla sjednána ve smlouvě;
- VUSS Plzeň v roce 1992 při úhradě rekonstrukce zaplatila za montáž a demontáž jeřábové dráhy částku ve výši 85 521 Kčs jako vícepráce (bez povinného dodatku ke smlouvě), i když se evidentně jednalo o práci, na kterou se vztahovala sjednaná smluvní cena. Kromě toho zaplatila v prosinci 1992 konstrukci střechy ve výši 750 tis. Kčs, bez ohledu na to, že tato úhrada měla být vyplacena podle znění smlouvy teprve v den dokončení střechy v únoru 1993. V roce 1993 ve smlouvě nestanovila způsob tvorby cen víceprací a oprav na rekonstrukci objektu v Jincích a uhradila fakturovanou cenu ve výši 698 390 Kč.

B 6. VUSS Brno a VUSS Č. Budějovice porušily při provádění výstavby ustanovení § 54 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), které stanoví:

„Stavby, jejich změny a udržovací práce na nich lze provádět jen podle stavebního povolení nebo na základě ohlášení stavebnímu úřadu.“

Uvedené ustanovení bylo porušeno tím, že

- VUSS Brno připustila, aby práce na výstavbě v dále uvedených případech byla zahájena dříve, než bylo vydáno stavební povolení. Stavební povolení na výstavbu 91 bytových jednotek v Kamanově ulici v Brně bylo vydáno 27. června 1991 a ze zjišťovacího protokolu o stavebních pracích plyne zahájení prací již v březnu 1991. Stavební povolení na rekonstrukci objektu ve VÚ 1337 v Bohuslavicích u Zlína (dříve Bohuslavice nad Vláfí) bylo vydáno 13. června 1994 a z výpisu z účtu VUSS Brno plyne hrazení stavebních prací již v březnu 1994;
- VUSS Č. Budějovice při výstavbě teplofikace kasáren v Písku připustila pokračování stavebních prací i po termínu uvedeném jako obligatorní podmínka ve stavebním povolení, aniž by požádalo o posunutí termínu ukončení způsobem upraveným v ustanovení § 28 vyhlášky č. 85/1976 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení a stavebního řádu, ve znění vyhlášky č. 378/1992 Sb. Práce měly být podle stavebního po-

volení ukončeny v roce 1991, ale ještě v době kontroly (v říjnu 1994) bylo v nich pokračováno.

C. Porušení právních předpisů při hospodaření s neinvestičními prostředky

C 1. Při financování investiční výstavby v roce 1992 MěVUSS Praha a FMO porušily ustanovení § 12 odst. 1 zákona č. 563/1990 Sb., ve znění zákona č. 562/1991 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze ... k účelům, na které byly státním rozpočtem federace určeny.“

a ustanovení § 6 a § 27 vyhlášky č. 150/1991 Sb., která mimo jiné stanoví:

„Rozpočtové organizace financují investice ze svého rozpočtu v rámci stanoveného závazného ukazatele investičních výdajů ...“

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky ... Rozpočtové prostředky může používat jen k účelům, pro které byly určeny, ...“

Uvedené ustanovení bylo porušeno tím, že

- MěVUSS Praha poskytla zhotoviteli stavby kuchyňského bloku Juliska v Praze 6 v rámci zálohy 10 mil. Kčs částku ve výši 9,08 mil. Kčs z provozní položky - údržba a opravy základních ubytovacích fondů - tj. z neinvestičních prostředků;
- FMO nezabránilo, aby investiční akce v jeho resortu byly financovány z neinvestičních prostředků z položky - stavby prováděné vojsky - a to ve výši 344,8 mil. Kčs. Výjimka FMF k takovému postupu financování nebyla předložena.

C 2. Při financování investiční výstavby v roce 1993 MěVUSS Praha a MO porušily ustanovení § 11 odst. 1 zákona č. 576/1990 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Rozpočtové prostředky mohou být použity pouze ... k účelům, na které byly státním rozpočtem republiky určeny.“

a ustanovení § 11 odst. 1 a § 30 odst. 2 vyhlášky č. 205/1991 Sb., která mimo jiné stanoví:

„Rozpočtová organizace financuje investice ze svého rozpočtu v rámci zřizovatelem stanoveného závazného ukazatele investičních výdajů.“

„Organizace hospodařící s rozpočtovými prostředky ... Rozpočtové prostředky může používat jen k účelům, pro které byly určeny ...“

Uvedená ustanovení byla porušena tím, že

- MěVUSS Praha poskytla zhotoviteli stavby kuchyňského bloku Juliska zálohu ve dvou splátkách 3 a 7 mil. Kč z provozní položky - údržba a opravy základních ubytovacích fondů - tj. z neinvestičních prostředků;
- MO nezabránilo, aby 47 investičních akcí v jeho resortu bylo financováno z neinvestičních prostředků

z položky - stavby prováděné vojsky - a to ve výši 284 mil. Kč. Na výzvu kontrolujících o předložení výjimky MF na takový postup financování MO sdělilo, že obdrželo rozhodnutí MF o možnosti takto postupovat až do konce roku 1993. Avšak uvedenou výjimku MO nepředložilo.

C 3. Při stanovení a poskytování platů a odměn za pracovní pohotovost podle nařízení vlády č. 79/1994 Sb., o platových poměrech zaměstnanců ozbrojených sil, bezpečnostních sborů a složek, orgánů celní správy, příslušníků Sboru požární ochrany a zaměstnanců některých dalších organizací (služební platový řád), porušily dále uvedené kontrolované osoby ustanovení § 3 odst. 3 zákona č. 143/1992 Sb., o platu a odměně za pracovní pohotovost v rozpočtových a v některých dalších organizacích a orgánech, které mimo jiné stanoví:

„Zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci plat podle tohoto zákona, nařízení příslušné vlády ...“

K tomu bylo kontrolou zjištěno:

- a) Ustanovení bylo porušeno tím, že MO podle přílohy č. 5 „Přehled organizačních celků MO a AČR, které mají charakter orgánů státní správy“ rozkazu ministra obrany č. 33 z 22. června 1994 přiznalo neoprávněně zvýšení platového tarifu o 25 % platového tarifu desátého platového stupně ve výši asi 6,1 mil. Kč celkem 5 220 občanským zaměstnancům podle ustanovení § 6 odst. 2 nařízení vlády č. 79/1994 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Vojáku z povolání ... a občanskému zaměstnanci uvedenému v § 1 odst. 2, kterému § 73 odst. 2 až 4 zákoníku práce ukládá větší rozsah základních povinností a omezení než jiným zaměstnancům, přísluší platový tarif podle odstavce 1 zvýšený o částku, která odpovídá 25 % platového tarifu desátého platového stupně ...“

V ustanovení § 73 odst. 2 Zákoníku práce jsou zaměstnanci, kterým je uložen větší rozsah zákonných povinností a omezení než jiným zaměstnancům, uvedeni dvojím způsobem - jednak jde obecně o zaměstnance orgánů státní správy (musí jít výslovně o orgán státní správy) a jednak jde o zaměstnance konkrétně uvedených úřadů a institucí, přičemž tento výčet je taxativní. Občanští zaměstnanci AČR zde uvedeni nejsou a v žádném právním předpisu není stanoveno, že AČR je orgánem státní správy.

- b) Uvedené ustanovení bylo VÚ 3858 a VFÚ 609 Plzeň porušeno tím, že v rozporu s ustanovením § 5 odst. 4 zákona č. 143/1992 Sb. ve znění zákona č. 40/1994 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Zaměstnanci, který není uveden v předchozích odstavcích, avšak je podle organizačního řádu oprávněn organizovat, řídit a kontrolovat práci jiných zaměstnanců a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny, přísluší ... příplatek za vedení ...“, neoprávněně přiznaly příplatek za vedení, a to

– u VÚ 3853 ve výši 900 Kč měsíčně vojáku z povolání zařazenému ve funkci staršího mechanika-řidiče, přestože charakteristika jeho funkční náplně nebyla v souladu se zněním uvedeného ustanovení;

– u VFÚ 609 Plzeň ve výši 500 Kč a 700 Kč měsíčně dvěma občanským zaměstnancům Vojenského zdravotního ústavu v Plzni, ačkoliv funkce, které vykonávali, nebyly v tabulce počtů deklarovány jako vedoucí funkce.

- c) Uvedené ustanovení bylo VFÚ 609 Plzeň a Velitelským logistiky ve Staré Boleslavi porušeno tím, že při zařazování občanských zaměstnanců do platových stupňů nebylo postupováno v souladu s ustanovením § 5 odst. 1 písm. a) nařízení vlády č. 79/1994 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Do doby rozhodné pro zařazení zaměstnance do platového stupně (dále jen 'započitatelná praxe') příslušné platové třídy započte zaměstnavatel dobu

a) praxe v oboru požadované práce dosaženou po ukončení stupně vzdělání stanoveného v katalogu ...“

– VFÚ 609 Plzeň u dvou občanských zaměstnanců nesprávně vyčíslil započitatelnou praxi a zařadil je o jeden stupeň výše, což představovalo měsíční navýšení o 180 Kč, respektive 240 Kč;

– Velitelství logistiky ve Staré Boleslavi započítalo občanskému zaměstnanci nesprávně dobu denního studia na střední škole do odborné praxe, a tím jej zařadilo až o 2 platové stupně výše, což představovalo měsíční navýšení o 440 Kč.

- d) Uvedené ustanovení bylo Odborem personálního řízení Generálního štábu AČR a Odborem pro tisk, informace a veřejné vztahy MO porušeno tím, že dále uvedeným pracovníkům přiznaly zvláštní příplatek v rozporu s ustanovením § 10 odst. 3 nařízení vlády č. 79/1994 Sb., které mimo jiné stanoví:

„Zaměstnanci uvedenému v § 1 odst. 2 písm. a), b), c) a g), který vykonává činnosti spojené s ochranou zájmů státu, při nichž může dojít k ohrožení jeho života nebo zdraví, popř. k jiným závažným rizikům, se poskytuje příplatek ...“

– Odbor personálního řízení Generálního štábu AČR přiznal v rozporu s citovaným ustanovením čtyřem vojákům z povolání a třem občanským zaměstnancům vojenské správy zvláštní příplatek, přestože jejich funkce nebyly uvedeny v tabulce počtů platné dnem vyhlášení branné pohotovosti státu nebo dnem vyhlášení mimořádných opatření mimo dobu branné pohotovosti státu;

– Odbor pro tisk, informace a veřejné vztahy MO přiznal dvěma občanským zaměstnankyním zvláštní příplatek, přestože v době kontroly nebyly tyto zařazeny v „Pracovním plánu ředitele odboru pro uvádění do vyšších stupňů pohotovosti“, a nesplňovaly tedy podmínky citovaného ustanovení.

- e) Uvedené ustanovení bylo VÚ 3858 porušeno tím, že odměny za 30 let služby dvěma vojákům z povolání

ve výši 1500 Kč pro každého z nich byly v době platnosti nařízení vlády č. 79/1994 Sb. vyplaceny neoprávněně.

C 4. Tato část podléhá režimu utajení podle zákona č. 102/1971 Sb. ve znění pozdějších předpisů.

D. FMO a MO při výkonu povinností správce rozpočtové kapitoly porušilo ustanovení § 24 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů (úplné znění č. 69/1993 Sb.), které mimo jiné stanoví: „*Ministerstva ... dbají o zachování zákonnosti v okruhu své působnosti a činí podle zákonů potřebná opatření k nápravě.*“

FMO porušilo ustanovení § 3 odst. 2 písm. d) vyhlášky č. 150/1991 Sb. a MO porušilo ustanovení

§ 3 odst. 2 písm. d) vyhlášky č. 205/1991 Sb. Obě ustanovení vyhlášky mimo jiné stanoví:

„*Jako správce kapitoly ústřední orgán především ... d) usměrňuje a kontroluje hospodaření s rozpočtovými prostředky v rámci kapitoly, ...*“

Uvedená ustanovení byla porušena tím, že FMO a později MO nedoložily, že by plnily své povinnosti usměrňovat a kontrolovat hospodaření s rozpočtovými prostředky v případech, které jsou uvedeny v předchozím textu pod body A2 až A6, B1 až B6 a C1 až C3.

*

V kontrolním závěru jsou uvedena zjištění i z období existence Federálního ministerstva obrany. Toto období bylo do kontrolní akce zařazeno na základě podnětu Branného a bezpečnostního výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

V souladu s plánem kontrolní činnosti NKÚ kontrolní závěr vypracoval člen Úřadu Ing. Alexandr Růžek.